Romanoslavica vol. XLVI, nr. 1

PREDSTAVITEV PROGRAMA *SLOVENŠČINA NA TUJIH UNIVERZAH* (*STU*)

Boštjan BOŽIČ

Există 57 de lectorate de limba slovenă active la diverse universităţi ale lumii. Acestea abordează probleme de limbă, literatură şi cultură, activând sub lozinca *Slovena la universităţi străine (Slovenščina na tujih univerzih, STU)*. Numeroase universităţi europene, dar şi universităţile din Beijing, Tokyo, Kansas, Cleveland, Lakeland, Buenos Aires şi La Plata organizează cursuri şi lectorate de limba slovenă, numărul acestora crescând în fiecare an. La 23 de universităţi europene, studenţii pot absolvi cursuri de slovenă şi pot obţine diplomă de studii la această limbă; de asemenea, pot urma cursuri post-universitare. Se estimează că numărul studenţilor străini care studiază slovena este de peste 1700, distribuiţi în multe universităţi din Europa şi din lume. Lectoratul de limba slovenă de la Universitatea din Bucureşti a fost inaugurat în anul 1978.

Cuvinte cheie: lectorate de limba slovenă, slovena ca limbă străină

Osrednja slovenska ustanova za področje slovenščine kot drugega/tujega jezika je že od ustanovitve leta 1991 *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik*, ki deluje v okviru *Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani*. Njegova dejavnost je danes povezana v sedem programov, in sicer *Slovenščina na tujih univerzah*; *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture*; *Simpozij Obdobja*; *Tečaji slovenščine*; *Izpitni center*; *Izobraževanje* in *Založništvo*.

Program *Slovenščina na tujih univerzah* (*STU*)

Program *Slovenščina na tujih univerzah* (*STU*) v okviru *Centra za slovenščino kot drugega/tujega jezika* skrbi za slovenistike in učitelje na tujih univerzah ter vodi in povezuje delovanje vseh lektoratov od leta 1992. Pred tem je od študijskega leta 1972/73 slovenistiko, predvsem lektorate na tujih univerzah, urejala in zanjo skrbela *Komisija za pospeševanje slovenščine na neslovenskih univerzah* (*KPSNU*), prav tako v pristojnosti *Filozofske fakultete*. Sicer pa se je organizirana skrb za slovenščino na tujih univerzah začela že sredi šestdesetih let prejšnjega stoletja, ko je bilo pri ljubljanski

BDD-A24151 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:05:45 UTC)

univerzi v okviru komisije za mednarodne odnose ustanovljeno posebno telo, ki je prek svojega člana slovenista spremljalo slovenistično lektorsko delo na univerzah zunaj matične domovine.

Danes deluje na univerzah po svetu 57 lektoratov slovenščine (slovenskega jezika, literature, kulture):

Argentina (Buenos Aires, La Plata)
Avstrija (Dunaj, Gradec, Celovec)
Belgija (Bruselj, Gent, Louvain-la Neuve)
Bolgarija (Sofija)
Češka (Brno, Pardubice, Praga)
Francija (Pariz)
Hrvaška (Zadar, Zagreb)
Italija (Neapelj, Padova, Rim, Trst – 2 lekotrata, Videm)
Japonska (Tokio)
Kitajska (Peking)
Litva (Vilna)
Madžarska (Budimpešta, Sombotel)
Makedonija (Skopje)
Nemčija (Hamburg, München, Regensburg, Tübingen, Würzburg)
Nizozemska (Leiden)
Poljska (Bielsko-Biała, Gdansk, Katovice, Krakov, Lodž, Varšava)
Portugalska (Lizbona)
Romunija (Bukarešta)
Rusija (Moskva, Perm, Sankt Peterburg)
Slovaška (Bratislava, Nitra)
Srbija (Beograd, Novi Sad)
Španija (Granada)
Švedska (G□teborg)
Švica (Bern)
Ukrajina (Lvov)
Velika Britanija (London, Nottingham)
ZDA (Cleveland, Lakeland, Lawrence)

Slovenistični študijski programi so na univerzah v tujini različno organizirani. Slovenščina ima lahko status lektorata, (obveznega) izbirnega predmeta, tečaja, ki si ga študentje jezikoslovci izberejo v okviru drugih študijskih smeri, vse pogosteje pa se tem študentom, zaradi spremenjenih družbenopolitičnih razmer in še posebej po vstopu Slovenije v Evropsko unijo, pridružujejo tudi študentje drugih predmetnih področij (tudi študentje prava, ekonomije, novinarstva itd.). Tak status ima težišče na jezikovnem pouku, učitelj pa v delo vključuje tudi druga področja, npr. slovensko literaturo in kulturo. Na 23 evropskih univerzah v tujini pa so predavanja razdeljena na več

BDD-A24151 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:05:45 UTC)

predmetnih področij in študentje si lahko pridobijo tudi diplomo iz slovenščine ter celo nadaljujejo s študijem na podiplomski stopnji:

Avstrija
Universität Wien, Philologish-Kulturwissenschaftiche Fakultät, Institut für Slawistik
Karl-Franzens-Universität Graz, Geisteswissenschaftliche Fakultät, Institut für Slawistik
Alpen-Adria Universität Klagenfurt, Fakultät für Kulturwissenschaften, Institut fur Slawistik

Češka
Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav slavistickžch a vžchodnoevropskžch studií
Masaryková univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Ústav slavistiky
Univerzita Pardubice, Filozofická Fakulteta, Katedra historickych věd

Francija
Institut national des langues et civilisations orientales (INALCO), Départment Europe Centrale et Orientale

Hrvaška
Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Odsjek za južnoslavenske jezike i književnosti

Italija
Università di Roma »La Sapienza«, Facoltà di Lettere e Filosofia, Dipartimento di Studii Slavi e dell'Europa Centro-Orientale
Università degli studi di Napoli »L'Orientale«, Facoltà di Lettere e Filosofia, Dipartimento di Studi dell'Europa orientale
Università degli Studi di Padova, Facoltà di Lettere, Dipartimento di lingue e letterature anglo-germaniche e slave
Università degli Studi di Trieste, Facoltà di Lettere e Filosofia, Dipartimento di Letterature Straniere, Comparatistica e Studi Culturali
Università degli Studi di Trieste, Scuola superiore di lingue moderne per interpreti e traduttori

Litva
Vilniaus universitetas, Filologijos fakultetas, Slavų filologijos katedra

Madžarska
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Szláv Filológiai Tanszék
Berzsenyi Dániel College, Bölcsészettudományi Fõiskolai Kar, Szláv Filológiai Tanszékcsoport

BDD-A24151 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:05:45 UTC)

Makedonija
Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«, Filološki fakultet »Blaže Koneski«, Katedra za makedonski jazik i južnoslovenski jazici

Poljska
Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej, Wydział Humanistyczno-Społeczny
Uniwersytet Śląski, Instytut Filologii Słowiańskiej
Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Slawistyki Południowej
Uniwersytet Warszawski, Wydział Polonistyki, Instytut Slawistyki Zachodniej i Południowej

Rusija
Moskovska državna univerza „M.V. Lomonosova", Filologičeskij fakul'tet, Kafedra slavjanskoj filologii

Srbija
Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Katedra za opštu lingvistiku

Uspeh slovenistike na tuji univerzi je v veliki meri odvisen od učitelja, univerzitetnega slovenista z izkušnjami iz poučevanja slovenščine kot tujega jezika, ki je praviloma izbran in napoten na tujo univerzo preko programa *Slovenščina na tujih univerzah* in pred odhodom v tujino opravi določeno usposabljanje na *Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik* ter hospitira na tečajih slovenščine in na poletnem *Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture*. Učitelji na slovenistikah po svetu pa so lahko na primer tudi na tujih univerzah zaposleni učitelji ali v tuji državi živeči slovenisti, tudi slavisti. Seveda najpomembnejši del učiteljevega dela zavzema poučevanje v razredu, poleg tega pa je prav on edini predstavnik slovenske države, ki naj svoje slušatelje seznanja tudi s slovensko kulturo in aktualnim dogajanjem v Sloveniji. Učitelj iz Slovenije lahko na univerzi v tujini veliko prispeva k promociji Slovenije in slovenske kulture. Pri tem mu program *Slovenščina na tujih univerzah* (*STU*) izdatno pomaga, še bolj izrazito zadnja leta, ko se je z državno finančno podporo in kakovostnim delom izredno razvil in razširil svoje dejavnosti. Slovenistike se tako lahko še aktivneje vključujejo v širšo mednarodno promocijo slovenskega jezika, literature in kulture tudi z vse več finančno in organizacijsko dobro podprtimi projekti. Taki, ki so se doslej zgodili na vseh lektoratih slovenščine po svetu in bili zelo dobro sprejeti tako pri študentih kot tudi širši javnosti, so *Prevajanja slovenskih literarnih del* (2004), *Svetovni dnevi slovenskega filma* (2005), *Svetovni dnevi slovenske literature* (2006) in *Svetovni dnevi slovenske literature na filmu* (2008). Učitelj pa ima možnost pridobiti še dodatna finančna sredstva in organizirati še kaj. Na veliko lektoratih tako potekajo filmski večeri ob podpori *Slovenskega filmskega sklada*, organizirajo se

BDD-A24151 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:05:45 UTC)

literarni večeri, prevajalske delavnice in druge kulturne prireditve, tudi skupaj s slovenskimi diplomatskimi predstavništvi, vedno pogostejši so obiski slovenskih literarnih ustvarjalcev in predavateljev s slovenskih univerz. Študentje z lektoratov pogosto prihajajo na ekskurzije v Slovenijo, sponzorska sredstva navadno prispevajo slovenska podjetja v tujini, delno pa lahko stroške krije tudi program *Slovenščina na tujih univerzah* (*STU*).

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik in z njim program *Slovenščina na tujih univerzah* (*STU*) poskrbi tudi za izobraževanje in strokovno podporo učiteljev slovenščine na tujih univerzah. Vsako leto so organizirana tri dvodnevna srečanja (junijsko, avgustovsko in decembrsko), na katerih se prisotni seznanjajo z novostmi stroke in metodike poučevanja slovenščine kot drugega ali tujega jezika in z novimi učnimi gradivi. Pomemben del vsakokratnega srečanja predstavlja druženje ter pogovori o projektih, načrtih, izmenjava izkušenj, dobre prakse, saj komuniciranje med študijskim letom lahko poteka le na daljavo.

Za financiranje programa *Slovenščina na tujih univerzah* (*STU*) je zadolženo *Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo*, poleg le-tega pa k čim večji uspešnosti delovanja prispevajo še *Ministrstvo za zunanje zadeve*, *Sektor za mednarodno sodelovanje v kulturi* in slovenska diplomatska mreža. Partnerji programa postajajo še druge institucije, tako je zelo uspešno sodelovanje s *Filmskim skladom RS*, z *Društvom slovenskih pisateljev*, s *Slovensko tiskovno agencijo*, z *Uradom Vlade za komuniciranje* pa s *Študentsko založbo v Ljubljani* ter tudi z dopisništvi RTV Slovenija.

Slovenščina na Univerzi v Bukarešti

V okviru programa *Slovenščina na tujih univerzah* (*STU*) deluje kot redni lektorat tudi lektorat slovenskega jezika na *Fakulteti za tuje jezike in književnosti* na *Univerzi v Bukarešti* in ima že kar dolgo tradicijo. Ustanovljen je bil leta 1978 s prihodom lektorja oz. učitelja slovenščine Petra Pala. Po komaj letu delovanja je nato prišlo do daljše prekinitve, nato pa lektorat neprekinjeno deluje od leta 1984. Takrat je v Bukarešto prišla lektorica Vida Rus, ki je delo opravljala vse do leta 1996. Od takrat pa do vključno študijskega leta 2001/2002 je slovenščino poučevala Irena Santoro, nato pa takole: 2002/2003–2003/2004 Mojca Šoštarko, 2004/2005–2005/2006 Irena Oder, 2006/2007–2007/2008 Aleksandra Boj, od študijskega leta 2008/2009 Boštjan Božič.

Slovenščina ima v okviru študijskih smeri status tretjega, izbirnega jezika. Poleg študentov matične fakultete lahko k uram slovenščine prihajajo še zunanji študentje, saj so lektorati dostopni tudi slušateljem drugih fakultet.

V letih delovanja lektorata slovenskega jezika na *Univerzi v Bukarešti* je nastalo tudi nekaj za učenje slovenščine koristnih del. Lektorica Vida Rus je za potrebe slušateljev lektorata pripravila in leta 1989 izdala kratek povzetek slovenske slovnice ter

BDD-A24151 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:05:45 UTC)

pregled slovenske književnosti v romunščini[1]. Leta 1997 je ista avtorica izdala še dvojezični romunsko-slovenski vodič za konverzacijo[2]. Plod večletnega dela na lektoratu sta še dva slovarja, in sicer romunsko-slovenski in slovensko-romunski slovar avtorice Irene Santoro, ki je izšel leta 2006[3], leta 2009 pa je Vida Rus izdala romunsko-slovenski slovar[4].

Viri in literatura:

Breda Pogorelec (1999), Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Zb. *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik*. Ljubljana, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete. 7–15.

Ada Vidovič Muha (1999), Slovenščina na tujih univerzah. Zb. *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik*. Ljubljana, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete. 27–33.

Irena Santoro (1999), Slovenščina na univerzi v Bukarešti. Zb. *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik*. Ljubljana, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete. 53–56.

Irena Santoro (2008), *Slovenščina na tujih univerzah: Slovene at Foreign Universities* (Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik).

Irena Santoro (2009), *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik: Letno poročilo 2008* (Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik).

[1] Vida Rus, *Curs introductiv de civilizaţia, literatura şi limba slovenă* (Bukarešta 1989).
[2] Vida Rus, *Ghid de conversaţie român-sloven: Romunsko-slovenski vodič* (Bukarešta 1997).
[3] Irena Santoro, *Romunsko-slovenski in slovensko-romunski slovar: Dicţionar român-sloven şi sloven-român* (Ljubljana 2006).
[4] Vida Rus, *Dicţionar român-sloven* (Bukarešta 2009).

BDD-A24151 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:05:45 UTC)